

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 glj. 50 kr., za pol leta 1 glj. 30 kr., za četrt leta 66 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če so natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slov. kat. delavsko društvo v Žalcu.

To vrlo društvo je imelo v nedeljo drugi občni zbor. Podpredsednik, č. g. Ulčnik, otvori zborovanje ter pozdravi navzoče v imenu bolnega predsednika. Nato poroča tajnik, č. g. Osenjak, o delovanju društva. K društvu je pristopilo 48 rednih in 40 podpornih udov. Društvo je priredilo 4 javne shode in 2 veselici. Lani so se podučevali društveniki o raznih rečeh. Društvo se je udeležilo po 3 zastopnikih shoda v Ljubljani, na katerem je bil sprejet splošni socijalni načrt. Društven pevski zbor je pri vsaki priliki kos svoji nalogi. Za zabavo je skrbela tudi društvena knjižnica in 7 časopisov. Več podučljivih knjig sta društvu darovali družbi sv. Cirila in Metoda, ter sv. Mohorja. Društven odbor je imel 8 sej, pri katerih se je sklepalo o društvenih zadevah.

Čeravno ima društvo komaj eno leto, vendar sme ponosno biti na svoje delovanje. Ukrotilo je kar na prvem javnem shodu socijaldemokrate, da si ne upajo več na dan. Le-ti so lani hoteli imeti le eden shod in tudi tega so odpovedali, ker so se zbalii slov. katol. društvenikov. Društvo je napravilo tudi shod v Petrovčah, in že se je prikazal sad tega shoda; kajti tudi v Petrovčah že vshaja solnce boljše bodočnosti. Na to poroča denarničar gospod Antloga. Dohodkov je imelo društvo 144 gold. 68 kr.; stroškov pa 96 glj. 12 kr.; ostané torej v blagajnici 48 glj. 51 kr. — Poročilo se vzame s pohvalo na znanje, na kar se na predlog g. Antloga, stud. jur., voli soglasno stari odbor.

Nato govori č. g. Ulčnik o političnem razgledu. V dobro premišljenem govoru razlaga, kako vlada sedaj na svetu krivica in denar, kako nas tlači vojaštvo. Pa države še vedno pomnožujejo vojne in ni upati, da bi bilo v tem oziru kmalu bolje. V državnem zboru našem se sicer razpravljajo zelo važne reči, kakor vprašanje o volilni reformi, potem preosnova davčne in obrtne postave in pogodba z Ogersko. Pa kdor pazno zasleduje te razprave, lahko presodi, kako malo resnobe in odločnosti kažejo ne samo ministri, ampak tudi mnogi poslanci. Prvi so odvisni od kapitalistov, drugi pa od klubovih pravil. In zaradi tega predlaga govornik sledečo resolucijo:

»Z ozirom da to, da slovenski državni poslanci zastopajo večinoma le kmečki in obrtni stan, volilci, zbrani na shodu slov. kat. društva v Žalcu, izražajo svoje želje in prošnjo do njih, da naj pri obravnavah predlogov o preosnovi volilne pravice, davčne in obrtne postave, o pogodbi z Ogersko in drugih predlogov, tikajočih se naših pravic in koristij, z vso odločnostjo brez ozira na klubove zaveze ali druge strankarske razmere, zastopajo zahteve kmečkega in obrtnega stanu. Ta resolucija se z odobravanjem sprejme.

Drugi govornik, g. Kač, je govoril jako razumljivo o znižanju zemljiškega davka, pokazal kmetom, kako krivično se je ravnalo pri cenitvi zemljišča, ker je polje postavljeno v previsoki red; zato pa opominja vse kmete, naj se do majnika oglasijo pri občinskem uradu, kateri bo prav rad vsako pritožbo vzel na zapisnik.

H koncu se je g. podpredsednik v imenu društva zahvalil vsem, kateri so pri društvu sodelovali, opominjal, naj stari udje zvesti ostanejo in izrazil željo, naj se tudi novi oglasijo. In videli smo, kako so v resnici vsi dobro misleči udeleženci letni donesek izročili g. blagajniku za slov. delavce, in tudi novi udje so pristopili. Pevci pa so delavsko pesem zapeli. Bog živi to mlado, pa vrlo delujoče društvo!

~ O koristi bralnih društev.

(Iz govora dr. Fr. Jurtela na zboru markovskega bralnega društva).
(Konec.)

Dr. Jurtela je opozarjal zbrane gospodarje še na nekatere druge postavé ali zakone, za katere se med nami nihče ne briga, s katerimi pa bi se dalo marsikaj za blagor naših gospodarjev doseči. Naštel pa je tudi nekatere načrte zakonov, s katerimi se bo de imel državni zbor še le pečati, n. pr. zakon o davčni reformi, gledé odpisa dače vsled nezgod (toča, povodenj, suša, trtna uš), o obveznih ali obligatornih zadrugah. Ni še bilo slišati, da bi bili slovenski gospodarji kjekoli dosihdob izrekli svoje mnenje o nameravanih zakonih. In vendar moreta zakona o davčni reformi in o obveznih kmečkih zadrugah naše gospodarske razmere od slemena pa do tal celo predrugačiti.

Preveč ali vsega pa ne smemo pričakovati od novih zakonov. V bralnih društvih se moramo pripravljati na to, kar pride in kar dobimo. Mi moramo biti dobro pripravljeni za ono dobo, ko se upeljejo nameravane reforme. Ko so češki kmetje sprevideli, da se pridelovanje zrnja več ne izplača, so to opustili in začeli sladkorno peso. Ko pa za ta pridelek med fabrikanti ni bilo dobiti dovolj kupcev, napravili so češki kmetje zadruge, osnovali so si svoje tovarne za izdelovanje sladkorja. Slovenski gospodarji v Savinjski dolini so se poprijeli hmeljarstva in dobro se jim godi. V pujskem okraju smo poskusili Slovenci svoje moči v zadrugi le enkrat, to je takrat, ko smo osnovali posojilnico, in ta poskus se je dobro obnesel.

Zadruge so tisto sredstvo, s katerim se bo de v bodoče dalo še kaj doseči. Ko bodo naši gospodarji delati začeli poskušnje z raznimi semeni, ko se bodo poprijeli enkrat novodobne živino- konje- in trtoreje, ko bo de treba skrbeti za razne gospodarske pripomočke,